

TURYSTYCZNY SZLAK ROWEROWY „WZGÓRZA MORENY CZOŁOWEJ”

Drawsko Pomorskie – Małe Jankowo – Ustok – Gajewko – Zagózd – Olchowice – Nętno –
Łabędzie – Tęczyn – Przytoń – Dołgie – Zarańsko – Drawsko Pomorskie

Długość szlaku 58,0 km (okrężny)
Oznakowany w kolorze niebieskim

Niebieski szlak rowerowy „WZGÓRZA MORENY CZOŁOWEJ” rozpoczyna się i kończy w Drawsku Pomorskim na placu przy dworcu PKP i PKS. Podąża bardzo urozmaiconą trasą poprzez wspaniale ukształtowane przez lodowiec tereny Moreny Czołowej i Moreny Dennejskiej, pełne wzniesień i pagórków, dolin i obszarów równinnych. Szlak obejmuje północną część gminy Drawsko Pomorskie. Przebiega nad brzegami 8 jezior. Na trasie szlaku spotykamy zabudowę kościoły, pałace i parki dworskie.

- 0,0 km Niebieski szlak rowerowy „Wzgórza Moreny Czołowej” zaczyna się na placu przy dworcu PKP i PKS. Szlak biegnie ul. KOLEJOWĄ w kierunku zachodnim.
- 0,2 km Skrzyżowanie z ul. DWORCOWĄ. Po prawej stronie u zbiegu ulic KOLEJOWEJ i DWORCOWEJ okazały budynek, dawna siedziba Nadleśnictwa Drawsko. Podążamy dalej ul. KOLEJOWĄ wzdłuż torów kolejowych.
- 0,5 km Na skrzyżowaniu skręcamy w prawo w ul. SOBIESKIEGO.
- 0,9 km Na kolejnym skrzyżowaniu skręcamy w lewo w ul. CHROBREGO. Przy ul. CHROBREGO po prawej stronie mieści się Szpital Powiatowy im. Matki Teresy z Kalkuty.
- 1,2 km Za ogrodzeniem szpitala udajemy się w prawo w urokliwą ulicę STASZICA. Po 200 m docieramy do rzeki DRAWY.
- 1,6 km Skręcamy w prawo i przez drewniany most pokonujemy rzekę Drawę wjeżdżając do parku miejskiego im. Fryderyka Chopina.
- 1,8 km Na dużym rozwidleniu parkowych alejek *mijamy okazały dąb szypułkowy (pomnik przyrody) o obwodzie 505 cm, a przy nim megalit – półokrąg kamienny – upamiętniający przełom tysiącleci. Po prawej stronie widoczny plac gdzie odbywa się większość plenerowych imprez kulturalnych i rekreacyjnych.*
- 2,0 km Wyjeżdżamy z parku. Po lewej stronie budynek dawnego Zespołu Szkół Zawodowych. Jedziemy prosto ul. SEMINARYJNĄ.
- 2,1 km Z ul. SEMINARYJNEJ skręcamy w prawo w ul. STAROGRODZKĄ.
- 2,2 km Na skrzyżowaniu przy PLACU GDAŃSKIM skręcamy w lewo w ul. MARYNARSKĄ.
- 2,7 km Koniec miasta. Jedziemy prosto asfaltową drogą.

- 5,1 km Wieś MAŁE JANKOWO. Skrzyżowanie we wsi pokonujemy prosto. W lewo wiedzie droga do JANKOWA.
- 6,1 km W prawo odchodzi polna droga. Jedziemy dalej prosto asfaltem.
- 6,9 km Skrzyżowanie dróg. W lewo odchodzi droga do JANKOWA, a my jedziemy dalej prosto.
- 7,6 km Dojeżdżamy do osady KRZYNNO i przed zabudowaniami skręcamy w prawo w gruntową drogę obsadzoną okazałymi drzewami.
- 8,9 km Osiągamy pierwsze zabudowania osady USTOK. Na skrzyżowaniu z przydrożnym krzyżem skręcamy w lewo, mając po prawej stronie zabudowania osady.
- 9,4 km Po krótkim, ale stromym zjeździe docieramy do skrzyżowania na którym skręcamy w prawo w drogę która wiedzie nasypem niedokończonej autostrady tzw. „berlinki”, budowanej przez Niemców podczas II wojny światowej.
- 10,5 km Mijamy pojedyncze zabudowania kolonii ZAGOZD. Jedziemy prosto.
- 11,7 km Po lewej stronie mijamy staw hodowlany. Wciąż jedziemy po nasypie niedokończonej autostrady.
- 12,1 km Mijając po prawej stronie zabudowania wsi GAJEWKO osiągamy szosę wiodącą z DRAWSKA POMORSKIEGO do ŁOBZA. Skręcamy na asfalt w lewo rozpoczynając 600 m podjazd. ***Przejeżdżając asfalt na wprost po 200 m dotrzemy nad brzegi jeziora MAŁE DOŁGIE (104,4 m n.p.m., powierzchnia 64 ha). Nad jeziorem dogodne miejsce do biwakowania.***
- 12,7 km Na skrzyżowaniu przy pierwszych zabudowaniach wsi ZAGOZD skręcamy w prawo w wąską asfaltową drogę.
- 13,0 km Mijamy osadę Golina.
- 13,6 km Jedziemy prosto asfaltem. W prawo odchodzi polna droga wiodąca do ośrodka jazdy konnej (widoczny parkur).
- 13,7 km Na skrzyżowaniu z przydrożnym krzyżem skręcamy w prawo. Łączymy się z pieszym szlakiem zielonym.
- 14,9 km Przy samotnie stojącym dębie o obwodzie pnia 370 cm na skrzyżowaniu kierujemy się prosto.
- 15,3 km Na rozwidleniu trawiastych dróg kierujemy się w lewo na północny zachód.
- 15,4 km Docieramy do lasu i udajemy się w lewo leśną, mocno zniszczoną drogą.
- 15,9 km Docieramy do drogi z płyt betonowych i kierujemy się nią na prawo.

- 16,4 km Opuszczamy las wyjeżdżając na pola.
- 17,0 km Przy ceglanej wieży transformatora osiągamy wyludniającą się osadę OLCHOWIEC i na skrzyżowaniu skręcamy w lewo. W prawo odchodzi zielony szlak pieszy.
- 17,1 km Skręcamy w prawo w polną drogę. Po prawej stronie widoczne ruiny murowanego dworu z końca XIX wieku z przyległym parkiem krajobrazowym.
- 18,5 km Po prawej stronie wspaniałe perspektywy na szeroką dolinę.
- 20,4 km Wieś NETNO. Po prawej stronie mijamy plażę nad jeziorem BĘDARGOWO (96,6 m n.p.m., powierzchnia 35 ha).
- 20,6 km Przez skrzyżowanie asfaltowych dróg prosto.
- 20,9 km Po lewej stronie mijamy sklep ogólnospożywczy, a następnie kościół ryglowy z 1744 roku z wieżą krytą gontem.
- 21,2 km Opuszczamy wieś NETNO jadąc prosto polną drogą mając po prawej stronie widok na jezioro GĄGNOWO (96,4 m n.p.m., powierzchnia 86 ha). Przez jezioro przepływa rzeka STARA REGA. ***Na największej z trzech wysp na jeziorze usytuowane jest pierścieniowate grodzisko nizinne. Według XIX wiecznych źródeł wyspa miała być połączona z lądem drewnianym mostem.***
- 22,6 km Mijamy po prawej stronie samotne gospodarstwo.
- 22,9 km Wjeżdżamy do lasu.
- 23,7 km Koniec lasu. Wyjeżdżamy na pola jadąc topolową aleją.
- 24,2 km Na rozwidleniu kierujemy się w lewo. Po prawej stronie jezioro GĄGNOWO MAŁE (96,4 m n.p.m., powierzchnia 15 ha). Jedziemy topolową aleją z drzewami o obwodzie do 450 cm.
- 25,0 km Pierwsze zabudowania wsi ŁABĘDZIE. ***Jest to stara wieś leżąca na średniowiecznym szlaku handlowym z Wielkopolski do Kołobrzegu. Pierwsza wzmianka o niej pochodzi z roku 1337. W końcu XIX wieku znaleziono we wsi skarb składający się z dirhemów arabskich z IX – X wieku.***
- 25,1 km Docieramy do asfaltowej szosy DRAWSKO POMORSKIE – ŚWIDWIN i skręcamy w lewo w kierunku centrum wsi.
- 25,5 km Mijając po drodze sklep spożywczy oraz kościół z XVII wieku, murowany z polnych kamieni, fragmentarycznie otynkowany, skręcamy w prawo w brukowaną drogę.
- 25,8 km Na następnym skrzyżowaniu skręcamy w lewo w asfaltową drogę.
- 26,0 km Most na rzece STARA REGA.

- 26,5 km Na rozwidleniu przed krzyżem kierujemy się w prawo (wciąż asfaltową drogą).
- 27,6 km Mijamy duży staw i pojedyncze zabudowania kolonii ŁABĘDZIE.
- 29,2 km Wieś KARSIBÓR. Na skrzyżowaniu za przydrożnym krzyżem skręcamy w prawo w polną drogę.
- 29,8 km Jedziemy prosto wzdłuż ściany lasu, mijając pojedyncze zabudowanie.
- 30,8 km Na skrzyżowaniu jedziemy w prawo skos. Po lewej stronie jezioro PRZYTONKO (120,6 m n.p.m., powierzchnia 166,0 ha). Nad jeziorem atrakcyjne miejsce do odpoczynku z plażą.
- 31,2 km Koniec lasu. Wyjeżdżamy na porośniętą polną drogę.
- 31,5 km Rozwidlenie polnych dróg. Kierujemy się w lewo wraz ze znakami zielonego szlaku pieszego, który dotarł do nas z prawej strony.
- 32,7 km Zabudowania osady TĘCZYN. Droga polna zamienia się w brukowaną.
- 32,9 km Mijamy po lewej stronie gospodarstwo agroturystyczne położone nad jeziorem PRZYTONKO.
- 34,0 km Docieramy do asfaltowej drogi wiodącej z RYDZEWA do DOŁGIEGO i skręcamy w nią w lewo.
- 35,0 km Wieś PRZYTOŃ. Po prawej stronie jezioro WIELKIE DĄBIE (124,0 m n.p.m., powierzchnia 64 ha, max. głębokość 50 m). Mijamy zabudowania dawnego PGR, a po lewej stronie neoklasycystyczny dwór z 1897 roku.
- 35,2 km Na skrzyżowaniu w centrum wsi skręcamy w prawo i rozstajemy się z pieszym szlakiem, który podąża prosto.
- 35,5 km Po prawej stronie mijamy gospodarstwo agroturystyczne malowniczo położone nad brzegiem jeziora.
- 35,7 km Koniec wsi PRZYTOŃ. Jedziemy akacją aleją.
- 36,5 km Jadąc serpentyną asfaltowej drogi przez las mamy piękny widok na jezioro WIELKIE DĄBIE.
- 37,4 km Po prawej stronie w głębokiej dolinie widok na jezioro MAŁE DĄBIE. Zbocza doliny porośnięte dorodnymi bukami.
- 37,8 km Po lewej stronie widok na jezioro KAMIENŃ (144 m n.p.m., powierzchnia 23 ha).

- 38,3 km Wieś DOŁGIE położona w ładnej pagórkowatej okolicy nad jeziorem KAMIENŃ. *Pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z 1337 roku. We wsi sklep, kościół oraz ruiny pałacu z 1900r. z zabytkowym parkiem krajobrazowym.*
- 39,5 km Skrzyżowanie z szosą DRAWSKO POMORSKIE – POŁCZYN ZDRÓJ. Skręcamy w lewo i zaraz po 50 m w prawo w polną drogę.
- 39,7 km Jedziemy prosto leśną utwardzoną drogą.
- 41,1 km Stary las zamienia się w młodnik.
- 41,4 km Na skrzyżowaniu leśnych dróg skręcamy w prawo w kierunku południowo-zachodnim. Po lewej stronie od skrzyżowania widok na dolinę, dnem której płynie rzeka KOKNA (prawy dopływ DRAWY). Podążamy cały czas główną leśną drogą.
- 42,5 km Na rozwidleniu leśnych dróg, za ogrodzonym młodnikiem skręcamy w lewo na południe.
- 43,2 km Na kolejnym skrzyżowaniu ponownie w lewo.
- 44,3 km Duże skrzyżowanie leśnych dróg. Skręcamy w prawo. *Skręcając w lewo na tym skrzyżowaniu po 300 m dojedziemy do rzeki KOKNY.*
- 46,0 km Przez kolejne skrzyżowanie leśnych dróg jedziemy prosto.
- 47,1 km Koniec lasu. Jedziemy drogą wysadzoną drzewami. Po bokach widoczne nasypy niedokończonej autostrady berlińskiej.
- 48,5 km W lewo odchodzi droga ułożona z betonowych płyt wiodąca do Dalewa. Jedziemy prosto.
- 48,8 km Osiągamy pierwsze zabudowania wsi ZARAŃSKO. *Bardzo stara, duża wieś, leżąca przy drodze Z Drawska Pomorskiego do Świdwina. Pierwsze wzmianki pochodzą z 1254r., kiedy to książę pomorski Warcisław III nadał te ziemie zakonowi cystersów. W czasie II wojny światowej był tu obóz pracy, w którym przebywali robotnicy zatrudnieni przy budowie autostrady Berlin – Królewiec.*
- 49,1 km Dojeżdżamy do szosy DRAWSKO POMORSKIE – ŚWIDWIN. Na skrzyżowaniu przystanek PKS oraz sklep ogólnospożywczy. Skrzyżowanie pokonujemy na wprost.
- 49,6 km Mijamy dawną szkołę podstawową. *Za szkołą w prawo zjazd nad jezioro ZARAŃSKO (powierzchnia 186,0 ha, max. głębokość 21 m). Na półwyspie od strony północno-zachodniej znajduje się owalne grodzisko nizinne z IX-XII wieku.*
- 50,6 km Opuszczamy ZARAŃSKO. Podążamy prosto wąskim asfaltem.
- 51,3 km Przed samotnym dużym gospodarstwem, stojącym na wzgórzu skręcamy w lewo (na południe) w topolową aleję z okazami o obwodzie 450 – 600 cm.

- 52,2 km Przecinamy nasypy niedokończonyj autostrady berlińskiej. Jedziemy prosto
- 53,6 km Jadąc cały czas polną drogą mijamy pojedyncze gospodarstwa rolne.
- 55,1 km Osiągamy pierwsze zabudowania DRAWSKA POM. przy ul. FAŁATA. Polna droga zamienia się w asfaltową.
- 55,5 km Na skrzyżowaniu kierujemy się na wprost wjeżdżając w ul. 11-go PUŁKU PIECHOTY.
Po prawej stronie mamy cmentarz wojenny składający się z nagrobków w kształcie Krzyża Grunwaldu. Pochowanych jest tu 3449 żołnierzy I Armii Wojska Polskiego poległych w walkach o przełamanie Wału Pomorskiego. Na cmentarzu okazały pomnik.
- 56,8 km Jadąc cały czas prosto główną drogą przejeżdżamy przez most na rzece DRAWIE.
- 56,9 km Na skrzyżowaniu skręcamy w prawo w ul. POCZTOWĄ.
- 57,0 km Z ul. POCZTOWEJ skręcamy w lewo w ul. PIŁSUDSKIEGO.
- 57,1 km Przejeżdżamy przez most na kanale DRAWY.
- 57,4 km Mając po lewej stronie okazały gmach Starostwa Powiatowego skręcamy w prawo w ul. DWORCOWĄ.
- 57,8 km Z ul. DWORCOWEJ przy dawnej siedzibie nadleśnictwa skręcamy w lewo w ul. KOLEJOWĄ.
- 58,0 km Dworzec PKP i PKS. Koniec niebieskiego szlaku rowerowego.